

PROFESJONSOPPGAVE

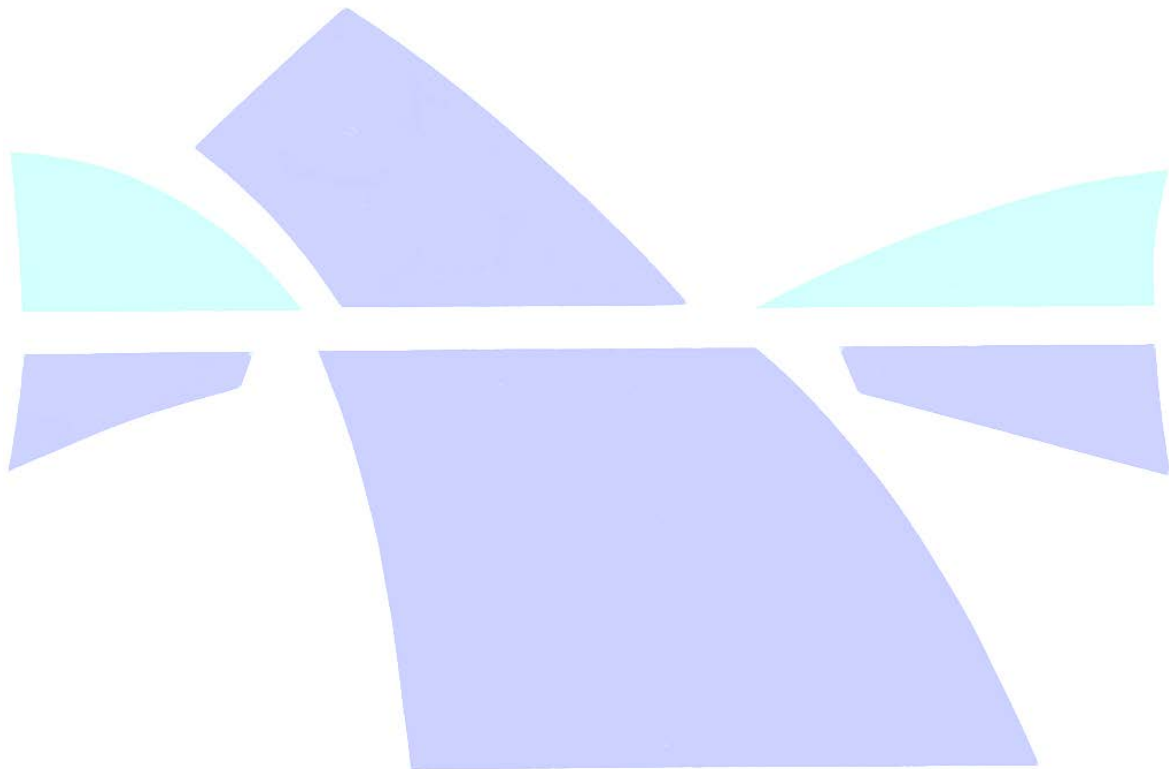
Tema: den profesjonelle førskolelærer

Lekeslåssing i barnehagen

Utarbeidet av: Marita Fjellheim

Studium: Førskolelærerutdanning, deltid, DEFU 2009

Innlevert: Høst 2012

Forord

Det er mange mennesker som har bidratt til at denne oppgaven har blitt til som den har. Først og fremst så vil jeg takke mine informanter som alle er førskolelærere og jobber eller har jobbet i barnehage for deres vilje til å avse av sin tid til å hjelpe meg med å stille til intervju. Jeg er meget ydmyk for å få innblikk i deres tanker og hadde det ikke vært for deres ærlighet så hadde ikke forskningen min blitt slik den har. Jeg har vært så heldig at mine informanter har vært såpass åpensindig og interessert i temaet mitt at jeg skal sende dem det ferdige dokumentet som takk for hjelpen, og håper de finner noe de liker.

Jeg vil også takke mine fantastiske klassekamerater for deres støtte og bidrag til min oppgave, også den tvilen som har blitt stilt til mitt tema er jeg meget takknemlig for, fordi den har bare resultert i at jeg har jobbet hardere. Sølvi Thuv har uten tvil veiledet meg akkurat slik jeg har hatt behov for. Hun har stilt kritiske spørsmål og ikke minst så har hun latt meg være i fred og latt meg få jobbe på min måte, noe som er helt nødvendig for min driv i arbeidet med oppgaven. Også har tidligere faglærer i naturfag og fysisk fostring Stig Ivan Nygård og Pål Vinje gitt meg verdifull informasjon og veiledning til oppgaven. Tusen takk til fantastiske lærere ved Nesna Høgskole. Jeg vil takke biblioteket på Nesna høgskole for deres hjelp med å finne rette kilder og til å vise meg hvordan kildene skal føres opp.

Sist men ikke minst så vil jeg takke min samboer for hans tålmodighet med mitt evige mas om at jeg egentlig burde jobbe med profesjonsoppgaven min når vi begge vet at jeg ikke kommer til å gjøre noe arbeid på papiret før oppgaven nesten er ferdig i hodet. Og mine fantastiske barn skal endelig få nyte godt av at jeg er ferdig med denne oppgaven og slutter å kople inn og ut av samværet med dem fordi jeg jobber med en oppgave i hodet. Nå skal jeg være der dem er, og lytte med hele meg.

INNHold

1.0 INNLEDNING.....	4
1.1 MIN FØRFORSTÅELSE	4
1.2 FORMÅL MED FORSKNINGEN.....	5
1.3 VALG AV TEMA.....	5
1.4 MILJØORIENTERT PERSPEKTIV	7
1.5 AVGRENSNING	7
2.0 LEKESLÅSSING.....	7
2.1 HVA ER LEK?	7
2.2 HVA ER LEKESLÅSSING?.....	8
2.3 TEORETIKERE OM REGELLEK	9
2.4 RAMMEPLANEN OM LEK.....	9
2.5 VOKSENROLLEN I LEKESLÅSSING	10
2.6 VOKSENSTYRT LEKESLÅSSING?	11
2.7 LEKE KAMPER	13
2.8 FEKTING.....	14
2.9 KAN BARN LÆRE Å INKLUDERE HVERANDRE I LEKESLÅSSING?	15
3.0 METODE.....	15
3.1 METODE: KVALITATIVT INTERVJU	15
3.2 INFORMANTER OG ETISKE OVERVEIELSER	15
3.3 INTERVJUGUIDE.....	16
4.0 RESULTATER OG DRØFTING	17
4.1 VOKSENROLLEN I LEKESLÅSSING.....	18
4.2 VOKSENSTYRT ELLER FRI LEK?	19
4.3 FEKTING	21
4.4 KAN BARN LÆRE Å INKLUDERE HVERANDRE I LEKESLÅSSING?.....	22
5.0 AVSLUTNING OG VEIEN VIDERE.....	24
6.0 KILDER.....	26

Vedlegg I

Vedlegg II

Vedlegg III

1.0 Innledning

I årene på førskolelærerutdanningen så har vi fått innblikk i mange former for lek, også emnet vilter lek men med fokus på rollelek som spesielt viktig for oss som førskolelærere å ta vare på i barnehagen. Dette anser jeg som viktig, men vil nå kaste lys på lekeslåssing som metode for inkludering fordi jeg mener at lekeslåssing er undervurdert for barns utvikling av sosiale ferdigheter. Mitt mål med denne oppgaven er å vise til hvorfor lekeslåssing er viktig for barns utvikling og hvordan lekeslåssing kan brukes pedagogisk i barnehagen. Med dette vil jeg vise til hva barnehageloven sier:

”Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger” (Barnehageloven, 2005, §1).

Dette tolker jeg i forhold til min rapport slik at hvis ett barn i barnehagen viser interesse for lekeslåssing, så er det barnehagens ansvar å følge opp dette barnet og legge til rette for at dette barnet kan utvikle ferdigheter og kunnskaper ut fra sine forutsetninger.

Første del av rapporten går ut på min arbeidsprosess og hensikter med undersøkelsen. Andre del går ut på teori og hva rammeplanen sier om lek. I tredje del viser jeg til teori om metoder og hvordan jeg har gått frem for å undersøke om lekeslåssing i barnehagen. I fjerde del redegjør jeg for resultatene hvor jeg drøfter og knytter teori til. I siste del forteller jeg kort om hva jeg anser som viktig i arbeid med lekeslåssing i barnehagen og hvordan jeg ser veien videre etter at denne rapporten er ferdig.

1.1 Min førforståelse

Jeg har til stadighet opplevd lekeslåssing i barnehagen, og har flere ganger fått fortalt at barna ikke skal lekeslåss fordi det ender stort sett alltid opp med at de begynner å slåss på ordentlig. Jeg har jobbet i en barnehage der barna fikk lov til å drive med vilter lek og lekeslåssing men da satt det alltid en ansatt som fungerte som ”vakt” utenfor rommet de lekte i og fulgte med. Jeg fikk beskjed om at hvis barna ble brutale med hverandre, så måtte jeg bryte inn i leken og roe gemyttene. Og ble gjort bevisst på noen enkelte gutter som jeg måtte følge ekstra godt

med da de var inne på dette rommet i samspill med andre barn, fordi de kunne bli ganske hardhendte.

Jeg vil nå finne ut hva dette er for slags ”fenomen” at barna til stadighet oppsøker denne typen lek, hvis det er så negativt. For etter min mening, så anser jeg det som naturlig at barna opplever leken som nyttig. Men på hvilke måter? Hva erfarer barn gjennom leken? Er det kun for moro skyld? Jeg vil gjennom denne oppgaven prøve å finne noen av svarene jeg sitter med. Alle spørsmålene jeg har rundt lekeslåsing vil ikke bli besvart i denne rapporten, men det er en start.

1.2 Formål med forskningen

Det er ikke slik at min sannhet må være alle andres, og jeg vil ikke være noen forståsegpåer selv om jeg kanskje kan oppfattes slik. Det kan tenkes at jeg liker å skille meg ut og gjerne vil ha vedkjennelse for noe jeg har gjort. Men hvis jeg virkelig skal gå i dybden på grunnen til å ville skille meg ut så handler det egentlig mer om at jeg vil tilføre faget noe nytt. Jeg vil gi andre sjansen til å se temaet fra en annen vinkling enn det allerede eksisterer. For da vil kanskje noen se seg behovet for å reflektere over eget menneskesyn og konsekvenser av det i barnehagen. For hvis min oppgave kan åpne opp for at noen som jobber i barnehage med barn til daglig begynner å stille spørsmål til seg selv og andre i organisasjonen, så vil kanskje noe endre seg. Og tenk om det endret seg til det bedre?

Selv om min hovedgrunn til at jeg valgte temaet mitt er å tilegne meg kunnskap som jeg kan bruke når jeg er ferdig utdannet og skal ut i arbeid, så har ett av mine formål med denne oppgaven vært å få karakter over c slik at dokumentet mitt publiseres på Nesna Høyskoles sider tilgjengelig for alle som er interessert i å lese om temaet. Jeg har også vært inne på tanken om å gå til avisen med oppgaven min når den er ferdig, men dette er noe jeg er mer usikker på. Da måtte jeg i så fall ha skrevet meg ett grundig gjennomtenkt innlegg slik at jeg på ingen måte skulle virke som en som kommer og skal lære opp de som jobber i barnehage.

1.3 Valg av tema

Da fjerde studieår startet og vi fikk spørsmål fra vår faglige ansvarlig i pedagogikk om hva hver enkelt av oss skulle forske på i profesjonsoppgaven vår, så ble jeg rimelig tatt på sengen. Jeg hadde selvfølgelig ikke tatt den oppfordringen som ble gitt før sommerferien om å tenke

på hvilket tema som skulle under lupen når forskningen vår til høsten startet. jeg hadde ikke ofret skolearbeidet en tanke. Trodde jeg.

Så første og andre dagen av fjerde studieår gikk og det virket på meg som om de fleste i klassen var ganske klar på hva de ville skrive om. Mange skulle skrive om spennende og viktige temaer som jeg også fattet interesse for. Dessverre så er jeg ikke sydd slik i hop at jeg evner å gjøre det enkelt for meg selv. Så da jeg skulle velge tema så måtte det bli noe som ingen andre har tenkt på. og hvis det har vært noen som har skrevet om det fra før, så måtte jeg selvfølgelig velge en annen vinkling enn dem. Jeg har stilt meg selv spørsmålet hvorfor jeg har det behovet. Og kommet frem til flere grunner. En grunn er at jeg er såpass avhengig av å være veldig interessert i temaet jeg skal skrive om slik at jeg føler jeg har en brann i hjerte som kun slukner om jeg får bearbeidet stoffet og funnet min sannhet om temaet.

Da jeg skulle velge meg tema, så begynte jeg å tenke tilbake til når jeg har følt denne brannen i hjerte for noe som vedrører barn. Plutselig så smalt en artikkel jeg hadde lest som var publisert i første steg som er et tidsskrift for førskolelærere fra utdanningsforbundet ned i hodet på meg. Den handlet om hvor viktig lekeslåsning er for utviklingen av barns sosiale ferdigheter skrevet av Rune Storli som er høgskolelektor ved Dronning Mauds Minne i Trondheim. Jeg hadde fått denne artikkelen i posten i sommerferien og jeg husker enda hvor engasjert jeg ble da jeg leste det han skrev. Etter å ha brukt ett par timer på å endevende hele huset så fant jeg bladet og da jeg så at jeg hadde brettet ned siden inni bladet der artikkelen var så bestemte jeg meg for å skrive om lekeslåsning. Etter mye frem og tilbake, så ble problemstillingen:

”Hvordan kan førskolelæreren bruke lekeslåsning som metode for inkludering i barnegruppa?”

Men Jeg kunne ikke skrive om det samme som det som allerede stod i artikkelen, og heller ikke i de få andre forskningene som er gjort på lekeslåsning i Norge. Problemstillingen min kan tilsynelatende koples opp mot noe som er skrevet om fra før, og det er jeg avhengig av siden jeg driver forskning innenfor en fagoppgave og har begrenset av tid og midler. Jeg må kunne finne relevant stoff som allerede eksisterer og dermed har jeg valgt den typen problemstilling.

1.4 Miljøorientert perspektiv

I denne rapporten så vil jeg se lekeslåsning i barnehagen i lys av miljøorientert perspektiv fordi det handler om hvordan barnet utvikler seg psykisk gjennom samspill med det miljøet det lever i (Lillemyr, 2001, s. 133).

1.5 Avgrensning

Jeg har ikke undersøkt om hvor viktig lekeslåsning er i forhold til kjønn, fysiske tilrettelegginger eller hva lekeslåsning kan bety for barns fysiske utvikling. Videre har jeg heller ikke sett på voksnes holdninger til lekeslåsning og hvordan dette kan påvirke barna i barnehagen. Men jeg valgte å se på hvordan den voksne kan gå frem for å skape inkludering i barnegruppen ved bruk av lekeslåsning som metode.

2.0 Lekeslåsning

Jeg vil vise til utvalgt teori om lek, siden det for meg er viktig å belyse at lekeslåsning er først og fremst lek, også har jeg med noen teoretikere sier om regellek da jeg synes det kan settes i sammenheng med lekeslåsning. Det vil være viktig å lese dette kapittelet i lys av lekeslåsning da det ikke skal ses på som en innføring av hva lek er. Det er vesentlig å si at punkt 2.1, 2.2 og 2.3 ikke blir tatt med i drøftingen men skal forstås som et grunnlag for min oppfatning av lekeslåsning.

Kapittelet er bygd opp slik: 2.1 Hva er lek?, 2.2 Hva er lekeslåsning?, 2.3 Teoretikere om regellek 2.4 Rammepanen om lek, 2.5 Voksenrollen i lekeslåsning, 2.6 Voksenstyrt lekeslåsning?, 2.7 Leke kamper? 2.8 Fekting og til slutt 2.9 Kan barn inkludere hverandre i lekeslåsning?

2.1 Hva er lek?

På utkikk etter noe som kan ligne en forklaring på hva fenomenet lek er så fant jeg at Lillemyr redegjør slik (Lillemyr, 2001, s. 17): Lek generelt har veldig stor betydning for barns utvikling både psykisk og fysisk. I en god leksituasjon vil det være typisk at barn blir så oppslukt at de glemmer tid, sted og «selvet». Da handler alt om det barnet leker med eller i, og det er det som gir mening for barnet.

Videre sier Lillemyr at (Lillemyr, 2001, s. 17): Barnet selv er ikke bevisst at det lærer noe eller utvikler seg gjennom lek, fordi leken er noe som for det er en naturlig væremåte, noe som er spennende og gir mening. Derfor vil barnet fortsette å leke. Gjennom å utfordre seg selv, lærer barnet seg selv å kjenne. Det kan finne ut hva det er i stand til å klare for eksempel fysisk i lek. I lek kan barnet prøve ut og utfordre seg selv uten at mestring følelsen svekkes, dermed vil selvfølelsen og respekten utvikles (Lillemyr, 2001, s. 17). Det blir viktig for barn at de mestrer utfordringer i lek fordi dette medfører at deres selvtillit heves og de føler seg kompetent. Barnet blir mer motivert fordi det mestret en utfordring og troen på at det skal takle liknende utfordringer øker. Da vil selvfølelsen og utviklingen av personlighet bli styrket (Lillemyr, 2001, s. 17).

2.2 Hva er lekeslåssing?

Lekeslåssing foregår mellom to eller flere barn hvor det er voldsom fysisk kontakt som bryting, dytting, slåing med åpne hender og knuffing på hverandre er i fokus, sier høgskolelektor Storli (2012a, s. 446) i sin forskning om lekeslåssing i barnehagen. Han sier videre at denne typen lek oppstår i vennskapelige relasjoner mellom barna, og at noen definisjoner om denne typen lek er at barn jager og fanger hverandre. Det handler om å utvikle ferdigheter til å takle utfordringer de møter i miljøet de lever i, og ved å stadig teste sine egne grenser og overvinne sine redsler, så rustes barnet til å møte samfunnet som ett sterkt individ som voksen (Kvelling, 2010, s. 183).

lekeslåssing har likhetstrekk mellom dyr og mennesker i forhold til lekesignaler under lekeslåssingen. Barnas kroppslige uttrykk kan utad virke aggressivt og voldsomt, men lekesignalene som viser at kontakten er på lek kan være latter, smil og kroppsholdning som er rolig. En situasjon der det kan virke som om barna slåss på ordentlig, er i virkeligheten fysisk kontakt i form av klemming, omfavnelser og vennskap. (Storli, 2012b, s. 12). Han forteller videre at en forklaring på fenomenet for at dyr og menneske barn leke slåss kan være trening for å utvikle ferdigheter som trengs i det voksne liv, og at i lekeslåssing så utvikler barn ferdigheter som gjør at de lærer seg å regulere egen aggresjon, lærer seg hvordan de skal forholde seg til andre, og med dette så blir de tryggere på seg selv og andre mennesker. (Storli, 2012b, s. 12).

2.3 Teoretikere om regellek

Lek sett utenfra kan virke uten orden og fri for regler, men at for barna i leken forholder seg til regler i den rollen de innehar i den. Dette gjør barnet av egen lyst og fri vilje utvikler dermed sosiale ferdigheter. (Lillemyr, 2001, s. 111-112). Vygotsky (Lillemyr, 2001, s. 112) redegjør for hvordan han mener at barnet utvikler seg i lek:

”Slik er lek i forkant av utviklingen, for gjennom leken begynner barnet å tilegne seg motivasjon, ferdigheter og holdninger som er nødvendig for sosial deltakelse, noe som kan oppnås fullt ut gjennom assistanse fra jevnaldrende og de som er eldre”.

Regellek kommer naturlig for barn etter hvert som de er klar for lek med mer avansert form for samhandling og regler som vises som normer og hva som er tillatt og ikke i samfunnet. (Lillemyr, 2001, s. 136-137). Og videre forteller Leontjev at voksne fungerer som modell for barns lek i den forstand at de vil etterlikne voksnes adferd i forhold til objekter og i forhold til andre mennesker, dermed er det viktig for barn å ha voksne som er gode rollemodeller. (Lillemyr, 2001, s. 139-140).

2.4 Rammeplanen om lek

Barnehager er pliktet til å følge barnehageloven og rammeplanen. Rammeplanen er utarbeidet fra barnehageloven og skal fungere som retningslinjer for pedagogisk drift av barnehager. Rammeplanen sier noe i forhold til inkludering: ”Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.” (Rammeplanen, 2011, s. 23). Rammeplanen sier videre: ”Barnehagen skal ta hensyn til barnas alder, funksjonsnivå, kjønn, sosiale, etniske, og kulturelle bakgrunn.(...)” (Rammeplan, 2011, s. 23).

Videre sier rammeplan noe om barns utvikling:

Rammeplanen tar utgangspunkt i et helhetssyn på barn. Barns utvikling ses som et dynamisk og tett sammenvevd samspill mellom deres fysiske og mentale forutsetninger og miljøet de vokser opp i. Barn er sosiale aktører som selv bidrar til egen og andres læring. Samspill med andre mennesker er avgjørende for barns utvikling og læring (Kunnskapsdepartementet, 2011, s. 16).

I rammeplanen står det at de voksne skal blant annet :

”Tilrettelegge for meningsfulle opplevelser, og skape tid og rom for bruk av nonverbalt og verbalt språk i hverdagsaktiviteter, lek og i mer tilrettelagte situasjoner”

(Kunnskapsdepartementet, 2011, s. 41).

Rammeplanen sier noe om voksenrollen i lek:

Barnehagen skal legge fysisk og organisatorisk til rette for variert lek. Barnehagens innhold bør inspirere til fantasi, skaperglede og livsutfoldelse. Personalet må være tilgjengelige for barn ved å støtte, inspirere og oppmuntre barna i deres lek. Dette vil også danne grunnlag for å sikre at alle barn får gode erfaringer og en opplevelse av å mestre samspillet med andre barn i lek. Barn som ikke deltar i lek, holdes utenfor eller ødelegger andres lek må gis særskilt oppfølging (Kunnskapsdepartementet, 2011, s. 26).

2.5 Voksenrollen i lekeslåsing

Det er viktig at den voksne observerer for å finne ut hva som er forutsetningene til hvert enkelt barn i barnehagen. Ved å observere barn så kan man få tak i informasjon som er viktig for å vite hva deres interesser er, hva de kan, hva de mestrer og hva de kan ha behov for hjelp til (Gjøsund & Huseby, 2007, s. 23).

Observasjoner av barn i lek er spesielt viktig i forhold til de barna som av forskjellige grunner trekker seg unna fysisk aktivitet eller som gjerne leker i nærheten av de andre barna og imiterer dem uten å få delta i leken. Da er det meget viktig at den voksne ikke forholder seg passiv, fordi dette kan medføre at barna stenger ute andre og nekter dem å delta i lek. (Kvello, 2010, s. 230-231).

Når barn driver med risikofylte leker i barnehagen, så er det behov for voksne som er tilstede og observerer på om hvert enkelt barns mestring blir ivaretatt, og at barnet føler seg kompetent innenfor den risikoen det utsetter seg for i leken. Når det er sagt så er det ikke alltid at slik at den voksne trenger å ha annen rolle enn å oppmuntre, støtte og hjelpe hvis det blir behov for det, fordi noen ganger så må barna få bruke fantasien sin og utforske selv (Kvello, 2010, s. 194).

Lekeslåsing burde først og fremst ses på som en form for lek som i pedagogisk sammenheng må anses som egenverdi for barnet fordi det er lystdrevet og de synes det er gøy, og fordi barn

syns det er gøy så vil de fortsette med lekeslåssing. Det handler om driven etter å bevege kroppen og komme i direkte fysisk kontakt med andre barn (Blume, 2003, ss. 7-10). Blume sier at (Blume, 2003, s. 7) det er derfor det er så viktig at pedagoger i barnehagen nå reflekterer og diskuterer over sine holdninger til lekeslåssing og vilter lek i barnehagen og innføre lekeslåssing som en naturlig del av barnas hverdag ved å innføre metoder og teknikker for å lære barn om lekeslåssing.

Den voksnes rolle i forhold til barns utvikling av sosial kompetanse i barnehagen er avgjørende fordi sosial kompetanse er ikke noe barn er født med og barna kan ikke utvikle sosial kompetanse på egenhånd. Det er heller ikke slik at det kommer når barna er modne og barn kan heller ikke sikres gjennom fri lek sammen med andre barn. Det krever en voksne som er tydelig og aktiv i deltakelse med barna, og kan oppnås over tid når den voksne er bevisst målet om ett godt og inkluderende miljø i barnegruppa. (Kvelling, 2010, s. 231).

Lekeslåssing er spesielt viktig for utviklingen av sosial kompetanse i form av å lære seg å regulere sine følelser i nær fysisk kontakt med andre, og lære hvordan de kan lese andres kroppsspråk er viktig for hvis barna lærer seg å tolke den andre så er det lettere å vise hensyn (Storli, 2012, s. 447). Voksne er spesielt viktige som rollemodeller for barns lek, mener Leontjev, (Lillemyr, 2001, s. 140) og redegjør videre for at barn har behov for at voksne setter i gang leken eller deltar i leken med det utgangspunktet at den voksne har kunnskaper om leken og barnas forutsetninger.

Nære omsorgspersoner er viktig fordi små barn i barnehagen har stort behov for hjelp til å opprette kontroll over sine egne følelser. (Kvelling, 2010, s. 145). Han viser til en forskning utført av Flinn og Ward som redegjør for at lek som innebærer organiserte kamper er den formen for lek som er viktig for utvikling av sosiale ferdigheter som regulering av følelser. Det er også vist i studier at barn som ikke erfarer hvordan de skal regulere følelsene sine som barn, kan ha problemer med temperamentet når de blir ungdom (Kvelling, 2010, s. 185).

2.6 Voksenstyrt lekeslåssing?

Hvis leke kamper skal introduseres som tema i barnehagen er det helt avgjørende å gjøre det på en måte som gjør at barn ikke føler seg truet og gjennom kommunikasjon i gruppa så vil det nødvendigvis være viktig å bygge opp tillit slik at lekeslåssing skal oppleves som noe barna skal leke sammen og ikke, i alle fall i begynnelsen ikke skal være en form for

konkurransen preget lek (Blume, 2003, s. 44-45). Videre så sier Blume at hvordan regler og teknikker fremstilles er viktig fordi det er meningen at barna skal erfare leken i trygge omgivelser som skaper selvtillit og videre en følelse av å handle selvstendig i leke kampene (Blume, 2003, s. 45).

I følge Blume (Blume, 2003, s. 48) så er det å være dommer i en lekekamp vanskelig fordi man må være sikker på sine avgjørelser, hvorfor man tar dem og hvordan reglene kan tolkes. Når den voksne fungerer som dommer så skal ikke de som er med i lekeslåssingen stille spørsmål til dommerens avgjørelser, så da er det viktig at dommeren vet hvordan hun kan jobbe med barna for å nå sine mål.

I følge Blume (2003, s. 44-46) er det essensielt at den voksne snakker med barna om at når man skal arrangere slåsskamper, så slåss ikke barna mot hverandre, men at det er en lek som barna deltar i sammen. Innledningsvis til lekeslåssing så må den voksne presentere få, men grunnleggende regler som gjelder for lekeslåssingen, fordi barna må kunne regulere sine handlinger og reaksjoner. Han sier videre at det må fastsettes at slåing, sparring, biting og klipping må være helt uakseptabelt. Også å stoppe med en gang hvis partneren sier: ”stopp”, eller hvis den voksne gir ett avtalt tegn på at kampen skal stoppe.

I lekeslåssing så må barna vise omsorg med å ikke skade hverandre med overlegg, for eksempel så vil det i en brytekamp handle om å få partneren i ubalanse og ned i matta, men barna må regulere sine egne krefter for ikke å slenge den andre for hardt ned. Dette krever at barna etter hvert blir godt kjent med hverandre sånn at de får tillit til at intensjonen til den andre ikke er å gjøre vondt (Blume, 2003, s. 53).

Selv om den voksne må vise til grunnleggende regler for lekeslåssing fordi barna skal lære å vise hensyn og ansvar for seg selv og andre, så sier Blume (2003, s. 45-46) at det er viktig å ta med barna i utvikling av teknikker og regler. For eksempel å avtale å alltid spørre partneren om han eller hun er klar før man begynner å slåss. Dette er fordi det er barna som skal erfare leken på sin kropp, og vil få en større forståelse for reglene hvis de får lov til å prøve egne ideer og så eventuelt finne ut at det ikke fungerte som de trodde. Dette er i tråd med John Deweys pedagogiske forståelse om at gjennom erfaring lærer man seg sosiale regler, noe som kan forstås gjennom hans kjente sitat: ”learning by doing” (Dewey, 1991, s. 15).

Den voksne som kjenner barna godt og som har gode kunnskaper om hvordan språk utvikles kan ha gode forutsetninger for å kunne hjelpe barna med å sette ord på de opplevelser og følelser de har når de erfarer situasjonen så tett med andre barn. Dette kan også ses i sammenheng med ”speiling”, som går ut på at man lærer om seg selv når andre forteller hvordan de oppfatter deg (Gulbrandsen, 2006, s. 117).

Videre sier Blume at likeverd i kampen er meget viktig for å ivareta alle barn (Blume, 2003, ss. 44-46) fordi det er ikke noe utfordringer i å vinne hele tiden og hvis alle andre barna er svakere og taper så er det ikke noe moro for dem heller. Derfor vil det være viktig at barn som skal slåss mot hverandre er tilnærmet likeverdige. Dette kan ses på som at de veier omentrent like mye og er like høye. Men det trenger ikke å være slik at de som er like fysisk er beste partnere i lekeslåssing, fordi noen kan vinne hele tiden. Da mener Blume at man må snakke sammen som gruppe og finne ut hva som kan være ”handikaket” til dette barnet som hele tiden vinner. Kanskje kommer noen barn på forslag om at det angjeldende barnet bare får bruke en arm når han eller hun skal slå i kampen. På denne måten så skaper gruppen nye utfordringer for begge parter.

Det er viktig at barna erfarer å vinne og tape fordi da kjenner de hvordan det føles å ha makt, hvordan det er å være underlegen og overlegen og videre så stimulerer det til å tenke løsningsorientert (Kvølle, 2010, s. 185).

2.7 Leke kamper

Men aller først så burde den voksne vise leker som inneholder kroppskontakt. Dette er viktig for å lære barna hvordan egen bevegelse påvirker andre, og hvordan en skal behandle andre for at den andre ikke skal bli skadet eller få vondt. En lek som stimulerer reaksjonsevnen er der barna må konsentrere seg om hverandres reaksjoner, og koordinere sine bevegelser i forhold til partneren. Her må barnet planlegge sine bevegelser i høyt tempo (Blume, 2003, s. 53).

Jeg vil vise til noen utvalgte typer kamper innenfor lekeslåssing:

Leker med kroppskontakt:

”En eller to personer er fangere. Den som blir fanget, stopper opp og løfter armene i været. Vedkommende kan befris dersom et annet barn, som ikke er fanget, holder rundt den som er fanget og løfter ham opp” (Blume, 2003, s. 53).

Eksempel på reaksjonslek:

En reaksjonslek kan være at to barn står ovenfor hverandre, og den ene holder frem hånda med håndflaten opp. I hånda har barnet en stein som det andre barnet skal prøve å ta. Den som skal prøve å ta steinen må da holde sin hånd over den andres, ca 30 cm og skal prøve å ta steinen før barnet som holder steinen lukker fingrene rundt den (Blume, 2003, s. 53).

Ett eksempel på dra og dytte lek:

Den voksne kan tilrettelegge med matter på gulv og lage en sirkel med tau. Partnerne skal holde i hverandres overarmer og forsøke å dra eller dytte den andre ut av ringen (Blume, 2003, s. 66).

Ett eksempel på gruppe lek:

Tre eller fire personer kan lage en ring ved å holde fast i hverandre og en person skal være i midten. Denne personen skal prøve å komme seg ut av ringen mens de andre skal prøve å hindre at den klarer det (Blume, 2003, s. 78).

2.8 Fekting

Våpen kan være symbolet på styrke for barnet og er viktig fordi i barnets fantasi så er det mange skremmende dyr og vesener som barnet må skremme bort. Våpen kan gi en følelse av trygghet for barnet og det kan dermed være nødvendig å introdusere teknikker for å lekeslåss med våpen (Blume, 2003, s. 98).

Plastsverd kan lages med enkle materialer og man kan slå hardt uten å skade noen, derfor så kan fekting med platsverd eller plastkøller passe for alle aldere. Den voksne kan sammen med barna finne på regler og teknikker innenfor fekte kamper, og videreutvikle disse etter hvert (Blume, 2003, s. 99).

”Med et våpen i hendene kan mennesket mangedoble sin kroppsstyrke. Derfor har alle slags våpen en stor tiltrekningskraft for barn” (Blume, 2003, s. 97).

2.9 Kan barn lære å Inkludere hverandre i lekeslåsning?

I følge Kvello så er det ingen klar definisjon på hva inkludering er, men jeg ser inkludering i denne sammenhengen som å være ett verdifullt medlem i en gruppe. Kvello definerer inkludering som: *Å ha en verdsatt rolle i ett sosialt fellesskap* (Kvello, 2010, s. 258).

Kvello (2010, s. 211) sier noe om hva som kreves for å inkluderes i ett fellesskap:

Deltakelse handler både om å være inkludert i et sosialt fellesskap og å oppleve mestring. For å sikre dette må man utvikle kompetanse i å håndtere de verktøyene som er viktige i den kulturen man er en del av, samt å internalisere dets verdier.

Det stilles store krav til barnas språkferdigheter og sosial kompetanse for at barn skal bli inkludert som en del av fellesskapet i barnegruppa. De barna som ikke har disse ferdighetene, får ikke innpass i fellesskapet og går dermed glipp av mye samspill med de andre barna som kunne gitt dem gode sosiale stimuleringer. For eksempel utvikling av språkferdigheter og en følelse av tilhørighet. (Kvello, 2010, s. 230).

3.0 Metode

”En metode er en fremgangsmåte, et middel til å løse problemer og komme frem til ny kunnskap. Et hvilket som helst middel som tjener dette formålet, hører med i arsenalet av metoder (Dalland, 2007, s. 83).

3.1 Metode: Kvalitativt Intervju

Jeg har valgt kvalitativt intervju som metode i undersøkelsen, som går ut på at jeg er ute etter at informantene skal gi meg detaljerte beskrivelser av deres erfaringer om lekeslåsning i barnehagen. Med denne metoden så kan jeg stille spørsmål som jeg kommer på etter hvert i intervjuet, eller spørre om de kan forklare mer rundt noe for å få en mest mulig utfyllende beskrivelse av informantenes erfaringer og kunnskaper (Dalland, 2007, s. 156).

3.2 Informanter og etiske overveielser

I forskningen har jeg valgt å intervju tre førskolelærere som har som utgangspunkt at de har eller som nå jobber i barnehage.

Jeg ble tipset av en tidligere faglærer på Nesna høgskole at jeg burde kontakte en person som hadde mye erfaring med å bruke lekeslåssing i praksis gjennom å ha jobbet som førskolelærer i mange år i barnehager. Jeg ringte vedkommende og fikk avtalt ett intervju over telefon. Jeg intervjuet også to førskolelærere i gruppeintervju i en barnehage der jeg hadde vært i praksis og syns det var enklere å spørre om de førskolelærerne ville stille opp som informanter. Og siden de kjenner til meg fra før så vil det kanskje være enklere å snakke om meningene sine og være ærlig.

Jeg spurte alle informantene mine i forkant om det var i orden for dem at jeg tok opp intervjuet på opptak, noe de syns var helt greit. Jeg hadde lyst til å bruke opptak fordi jeg ville konsentrere meg om hva vi snakket om og ikke være så opptatt av å sørge for å få med meg notatene. Og med opptak blir det enklere og senere skulle skrive ut råstoffet og finne igjen det som er vesentlig i intervjuet. Jeg forstår at det kan føles litt kunstig å skulle snakke og vite at stemmen blir tatt opp, så dette var jeg klar over da jeg tok opp intervjuet. Jeg prøvde å virke rolig og avslappet og viste dem all oppmerksomhet i håp om at de skulle glemme av at det de sa ble tatt opp på dataen.

Jeg tok hensyn i forhold til å sikre anonymiteten til informantene mine ved å ikke nevne navn og bakgrunn. Dette valgte jeg å gjøre selv om flere av informantene mente at det ikke hadde noe å si for dem om navnet deres ble publisert i forbindelse med oppgaven min. Det er verdt å si at jeg har virkelig prøvd å fremstille resultatene og drøfting rundt på en ordentlig måte slik at ingen av informantene mine skulle syntes at noe av det som kommer frem er ubehagelig eller uriktig. Min hensikt har kun ligget å fremvise denne rapporten i lys av den profesjonelle førskolelæreren og målet er å utvikle min egen kunnskap.

3.3 intervjuguide

Vi fikk beskjed om å skrive ned spørsmål som kunne gi muligheter for å finne svar på vår problemstilling, og jeg valgte da å dele opp problemstillingen min i nøkkelord som jeg kunne bruke som utgangspunkt for videre spørsmål. Problemstillingen er slik:

”Hvordan kan førskolelæreren bruke lekeslåssing som metode for inkludering i barnegruppa?”

Og da ble nøkkelordene: Lekeslåsning, metode og Inkludering.

Jeg formulerte spørsmål og på samme tid avtalte ett tidspunkt for å komme å intervjuer to førskolelærere og hadde avtalt intervju over telefon med en førskolelærer. Jeg hadde avtalt ett tidspunkt som var en uke senere, og hadde gått ut ifra at jeg ville få godkjent intervjuguiden min som jeg sendte inn samme dag. Det skulle vise seg etter noen dager at faglig ansvarlig i pedagogikk ikke var tilgjengelig denne uken og jeg ble da nødt til å ringe å forhøre meg med utdanningsveileder om hva jeg skulle gjøre. Hun mente at jeg skulle holde meg til mine avtaler og forhøre meg med informantene om jeg kunne komme tilbake med endrede eller nye spørsmål ved en senere anledning hvis jeg skulle ha behov for det. Dermed gjennomførte jeg mine intervju uten å ha en godkjent intervjuguide.

Da veiledningen på intervjuguiden kom så viste det seg til at jeg hadde flere spørsmål som faglærer mente jeg burde endre på. Jeg fortalte henne på veiledningen at jeg allerede hadde vært ute å intervjuet grunnet årsaken over, og hun spurte meg da om jeg hadde gjort meg forstått på intervjuene. Jeg kunne fortelle henne at det var litt usikkerhet rundt noen av spørsmålene som jeg ble nødt til å stille annerledes eller fordype hva jeg mente og skjønnte da at spørsmålene skulle vært formulert på en annen måte. Fordi i noen av spørsmålene så kunne det virke som om jeg var ute etter å teste deres kunnskaper om lekeslåsning, og hensikten var heller å få frem deres tanker og erfaringer knyttet til temaet.

4.0 Resultater og drøfting

Etter at jeg hadde skrevet ut hvert enkelt ord fra opptaket jeg hadde på dataen, så begynte jeg å bearbeide råmaterialet fra intervjuene. Da skrev jeg ut alle sidene og delte inn temaene jeg ville analysere inn med markeringstusj. Deretter klypte jeg opp alt som var markert og sorterte etter tema, før jeg tok for meg ett tema i gangen. Jeg skrev inn alt jeg mente var vesentlig og drøftet mine tanker opp mot informantenes. For å belyse noe jeg mente var viktig så hentet jeg teori fra del to i oppgaven.

Jeg har valgt å bruke temaene som utgangspunkt for analysen fordi jeg synes det var en oversiktlig måte. De tre områdene som skiller seg ut som gav spesielt fyldige svar fra informantene og som var mest relevant for min problemstilling som jeg vil analysere og vise

til fagstoff som er relevant for er: Voksenstyrt eller fri lek?, voksenrollen i lekeslåssing, inkludering og fektning. I analysen så vil det forekomme at jeg benevner informantene som han, men dette betyr ikke nødvendigvis at informantene til denne forskningen er av hannkjønn, og jeg viser videre til informantene som I1, I2, og I3.

4.1 Voksenrollen i lekeslåssing

I2 sier: ”jeg tror det er barn som i utgangspunktet er veldig forsiktig som også har lyst til å være med i lekeslåssing, som ikke helt vet hvordan de skal tørre å gjøre det og ikke føler seg trygg nok til det. og da starter det med at vi voksne må involvere oss med disse barna. Og man trenger nå ikke nødvendigvis å holde på med pinner men det er bare det å bryte med hverandre litt og bare det å kjenne på hverandre.”

I3 mener at den voksnes rolle i forhold til lekeslåssing ikke handler om å lære barna regler, men å jobbe med relasjonene mellom barna slik at de blir trygge på hverandre, og er moden for å gå inn i lekeslåssing. Han sier videre at lekeslåssingen kommer av seg selv og at han syns barna er meget dyktige til å forstå og tolke hverandre. I2 er enig med I3 når det gjelder den voksnes rolle i forhold til å tilrettelegge for de barna som ikke tør å delta i lekeslåssing: ”For hvis du står på den andre siden av målet så er du ikke med, og da hvis du som voksen ser at noen går på de så kan du si at hun faktisk ikke er med akkurat nå.”

Informant 1 forteller at å introdusere lekeslåssing som voksenstyrt er veldig viktig for utvikling av handlingskompetansen til barna. Det handler om å være der som voksen og se når man må inn og hjelpe barna til å ordne opp hvis noen blir sinte: ” Det er ikke alltid at de kan sette ord på det men det kan jo være sånn at de bare blir rasende og så går de der fra. Men altså, det er en del av prosessen mener jeg. Sånn at de etter hvert kan sette ord på følelsene som de har. Når de ser sammenhenger.” og forteller at som voksen så må man hjelpe barna å utvikle denne kompetansen fordi så små barn ikke alltid klarer å fortelle hvorfor de blir sinte og at de ofte tyr til å kaste stein eller slår for å av reagere, og da er det viktig at den voksne er der og ser hva som skjer slik at den kan hjelpe til.

Her tenker jeg at de er inne på noe viktig fordi hvis det er slik at det alltid er det samme barnet som ikke mestrer lekesignalene og ikke får være med å leke eller at leken bare gikk litt over styr. Så er det viktig hvordan den voksne taklet akkurat den situasjonen slik at ikke de barna

som ble uenige gikk til hver sin kant og fikk en følelse av at noe de opplevde så nært på kroppen sin som de var en del av ble oppfattet negativt. Da tenke jeg at disse barna som ble uenige ikke fikk noen bedre relasjon om den voksne bare skulle bryte leken og ikke hjelpe barna ut av konflikten. Huseby og Gjøsund (2007, s. 23) mener at observasjon av barn i lek er helt nødvendig for å finne deres forutsetninger. Og videre sier de at dette er viktig for å finne ett grunnlag for å hjelpe barn som ikke får delta i lek. Dette støtter Kvello (2010, s. 230-231) med å forklare viktigheten av den voksnes rolle i forhold til å støtte de barna som ikke deltar eller ikke får delta i lek av ulike årsaker. Kvello (2010, s. 231) sier at sosial handlingskompetanse ikke er noe barn er født med og at de ikke kan utvikle dette på egenhånd, og at dette ikke kommer når barn er modne og kan heller ikke sikres i fri lek sammen med andre barn. Men at det kreves en voksen som er tydelig og aktivt deltakende i barns lek. Når det er sagt så er det er ikke alltid at den voksne trenger å ha noen annen rolle enn å oppmuntre, støtte og hjelpe til i leken. (Kvello, 2010, s. 194).

I rammeplanen står det at de voksne skal blant annet :

”Tilrettelegge for meningsfulle opplevelser, og skape tid og rom for bruk av nonverbalt og verbalt språk i hverdagsaktiviteter, lek og i mer tilrettelagte situasjoner”
(Kunnskapsdepartementet, 2011, s. 41).

4.2 Voksenstyrt eller fri lek?

Informant 1 viser til hvordan hun har brukt barnas interesser som utgangspunkt for å tilrettelegge for lekeslåssing: ”De vil jo gjerne holde på med bryting og herjing, og da kan det fort bli negativt fordi det går som regel over styr. Så da lager vi altså brytearene med skikkelige regler og runder i forhold til hvordan en brytekamp skal være. Noen regler kan for eksempel være at det er ikke lov til å sparke, klype, ikke lov til å lugge for eksempel” I1 forteller videre at hun som dommer regulerer hvem som vinner og hvem som taper i kampen fordi barnehagen skal tilrettelegge for at alle barn skal føle mestring.

I1 sier at barn som lekeslås i frilek må være under oppsyn av voksne fordi: ”jeg tenker at når de driver med lekeslåssing så må det være noen som har dem i øyekroken.” og sier videre at istedenfor å gå inn og skjenne på barna og nekte dem å leke mer så må heller den voksne gå inn og organiserer leken og vise barna hvordan leken blir slik at alle barna får være med. I2 sier at det kunne vært en tanke å ta med seg en liten gruppe og gå inn som deltakende voksen

og gi leken en positiv vinkling slik at leken kan bidra til at barnet føler mestring og med det øker selvtilliten sin.

Til slutt så sier informant 1 at en voksenstyrt lekeslåsning er en bra måte å utvikle barns handlingskompetanse i forhold til at hun som voksen stopper opp leken og hjelper barna hvis det blir konflikter med å spørre barna hva de føler. Med dette blir lettere for barna å sette ord på følelsene sine. Informant 3 stiller seg veldig kritisk til at voksne skal gå inn og regulere lekeslåsningen fordi at hvis den voksne styrer leken, så får ikke barna få kjenne på hvor de har hverandre og tolke hverandre.

Jeg tenker at hvis en voksen med kunnskaper om lekeslåsning og som kjenner barna på gruppa godt, så vil det å introdusere voksenstyrt lekeslåsning være sosial trening der barna virkelig får bli kjent med hverandre. De kan lære seg å tolke andres kroppsuttrykk og regulere sine egne følelser fordi de må ta hensyn slik at de ikke skader den andre. Når to barn er så tett fysisk sammen i en situasjon som krever konsentrasjon og respekt for den andres følelser, så tror jeg det blir lettere for barn å se seg selv i forhold til det andre barnet. Jeg tenker også at det blir lettere for barn å snakke om sine følelser fordi de speiler hverandre på ett vis siden de ser hverandres uttrykk, handlinger og følelser samtidig som de føler dette eller i nær tid har følt dette på sin egen kropp. Dette kan ses i sammenheng med det Kvello (2010, s. 65) sier: Språket er redskapet som vi bruker for å vise andre mennesker hva vi tenker, føler og handler (Kvello, 2010, s. 65). Dermed tror jeg at barn utvikler empati for hverandre fordi det blir lettere å sette seg inn i den andres tanker og følelser.

Jeg henviser til teorien i del to som omhandler voksenstyrt lekeslåsning, også i forhold til speiling som handler om å lære om seg selv når andre forteller hvordan de oppfatter deg. (Gulbrandsen, 2006, s. 117). Rammepånen sier at samspill med andre barn er helt nødvendig for at barn skal lære og utvikle sosial kompetanse. (Kunnskapsdepartementet, 2011, s. 16). Dette kopler jeg direkte opp mot mitt perspektiv i rapporten, som er Leontjevs miljøorienterte teori om lek som går ut på hvordan barns psykiske utvikling utvikles i samspill med miljøet barnet lever i (Lillemyr, 2001, s. 133). Det kan også være nødvendig å vise til hva barnehageloven sier innledningsvis i rapporten fordi jeg velger å tolke den i sammenheng med lekeslåsning:

”Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger” (Barnehageloven, 2005, §1).

Hvis lekeslåsning blir organisert i voksenstyrt lek som en innføring for hvordan barna skal forholde seg til hverandre. Og deretter så får barna holde på med lekeslåsning i fri lek der det er voksne som kun passer på deres sikkerhet, så kan barna miste mye sosial trening i samspill med andre barn. Den Voksne må ha kunnskaper om hvert enkelt barn i gruppa og hvordan de kan hjelpe til med å videre styre leken. I noen tilfeller kan den voksne observere behovet for å hive seg med i leken for å sørge for at alle barna blir inkludert.

4.3 Fekting

Det finnes ingen spørsmål i min intervjuguide om barns bruk av våpen i barnehagen, men jeg hadde til min glede og overraskelse spurt alle informantene om dette under intervjuet og siden jeg flere ganger har opplevd barns bruk av våpen i barnehagen, og har tenkt på hva som ligger bak deres fascinasjon for dette så var det veldig moro at jeg kunne undersøke dette nærmere nå.

I3 forteller at han opplever at barna bruker våpen i barnehagen og erfarte å se to gutter som brukte pinner som symboler for skytevåpen og lå på bakke og skjøt mot de andre barna: ”I dag så jeg to ”snipere” nede på plenen her og da begynner det å bli galt. De lå liksom med pinner til gevær og skjøyt på de som stod der.”

Slik jeg forstår det så har i3 observert barns bruk av våpen ut fra sin egen oppfatning om at våpen er noe som er farlig og ikke noe som barnehagen kan bruke pedagogisk i forhold til sosial utvikling. I følge Gjørund og Huseby (Gjørund & Huseby, 2007, s. 23) så må førskolelæreren observere barn for å finne deres interesser og at dette er viktig for å kunne tilrettelegge for barnet.

Kanskje hvis i3 hadde undersøkt hvorfor disse to barna som han observerte var så fascinert av våpen, så hadde han funnet ut at det faktisk kan bidra til at disse barna føler seg tryggere og sterkere til å møte livet i barnehagen som jeg tror kan være ganske skremmende og vanskelig noen ganger. Blume redegjør (Blume, 2003, s. 98) for at våpen kan bidra til at barn føler seg sterkere fysisk og mentalt, og dette kan gi trygghet og selvtillit til å takle utfordringer i

barnehagen. Nå skal det være sagt at barnehagen er ansvarlig for å drive pedagogisk og det er allmenn kjent at barnehagen har ansvar for barna når de er i barnehagen, så jeg mener at førskolelæreren må forholde seg innenfor rammene av hva som er lov og ikke.

I1 sier at for at barn skal kunne fekte uten å skade hverandre, så må den voksne hve seg med i leken, og lese kroppsspråket til de barna som er med i leken. Da sier han at man kan ha så mye krig man vil. Og forteller at hun flere ganger har lekt indianer og cowboykrig sammen med barna i skogen der de har skutt hverandre, telt til ti og vært levende igjen. Jeg mener at den profesjonelle førskolelærer bør reflekterer over eget verdisyn og barnesyn for og se det i lys av hvordan den som verdiformidler i barnehagen kan være den som tilrettelegger for utvikling av sosiale ferdigheter, eller den som kan hindre barns utvikling. Det virker for meg som om det er akkurat det som har vært i1 fremgangsmåte i arbeid med lekeslåsning.

4.4 Kan barn lære å inkludere hverandre i lekeslåsning?

I1 er snar med å si at hun mener at i lekeslåsning så vil ikke barn være i stand til å inkludere hverandre hvis de leker på egenhånd og at det handler om at en voksen må kjenne barna godt og organisere leken slik at den ivaretar alle. Og at det handler om å kjenne alle barna så godt at du vet hvordan du kan veilede dem til å kommunisere om hva de føler slik at det etter hvert blir lettere for dem å bruke ord istedenfor å bli rasende og gå ut ifra situasjonen.

På spørsmål som omhandler inkludering i forhold til lekeslåsning så virker det som om i1 og i2 har ganske motstridende svar. I2 sier at inkludering i lekeslåsning starter med at barna lager avtaler seg imellom at de for eksempel skal ta med tema som den slemme mot den gode og leker krig mot hverandre. I2 mener at de barna som har laget avtalen om å leke sammen stort sett leker uten konflikter fordi de har skapt et sett av regler sammen som de holder seg til. Men at problemet dukker opp når det kommer inn et barn i leken som ikke kan disse reglene og som da kanskje ødelegger leken fordi de ikke får være med.

Det jeg tenker når jeg nå ser svarene til i1 og i2 er at de nok snakker fra to forskjellige erfaringer av lekeslåsning. Det kan se ut som om i1 snakker om lekeslåsning slik som jeg har fremstilt lekeslåsning som veldig organisert med en dommer og innlærte teknikker. Mens det kan virke som om i2 snakker om lekeslåsning der barna styrer leken alene uten innblanding av voksne.

Sett i lys av i1 sin redegjørelse så mener jeg så absolutt at voksne kan lære barn å inkludere hverandre i lek. Fordi det handler om å bli enige sammen som gruppe om hvilke regler som skal gjelde, og å snakke om hvordan man skal oppføre seg mot den andre for å ivareta etter beste evne. I følge Kvello så er det ingen klar definisjon på hva inkludering er, men jeg ser inkludering i denne sammenhengen som å være ett verdifullt medlem i en gruppe. Kvello definerer inkludering som: *Å ha en verdsatt rolle i ett sosialt felleskap* (Kvello, 2010, s. 258). For å få bli inkludert i ett felleskap, så må barn inneha store språkferdigheter og god sosial kompetanse, og de barna som ikke har disse ferdigheter kan stå i fare for å bli ekskludert fra felleskapet. (Kvello, 2010, s. 230).

Med denne forståelsen for hva inkludering er så mener jeg at en voksen med gode kunnskaper om lekeslåssing og hvordan tilrettelegge lekeslåssingen for den enkelte i barnegruppa, så burde det være gjennomførbart å lære barna å inkludere hverandre. I forhold til i2 sin redegjørelse for hvordan barn kan inkludere hverandre i lek, så må jeg si at jeg tenker at det kan godt hende at disse barna som lekeslåss uten å havne i noen form for konflikt med hverandre har gode sosiale egenskaper. De er meget heldige som får oppleve gleden av lekeslåssing uten å være redd for å gå over grensene slik at de mister tilliten til hverandre, og at de lærer og erfarer sikkert mye om sosial trening sammen når de leker.

Men jeg mener ikke at himmelen er skyfri selv om noen barn kan leke godt sammen, og jeg mener heller ikke at disse barna ikke skal få leke alene noen ganger. Det jeg vil frem til er at de barna som alltid leker med de sammen barna og leken alltid går uten problemer, så vil disse barna kanskje gå glipp av å lære seg hvordan de skal samhandle med mennesker som de ikke nødvendigvis er enige med, eller som ikke handler slik som en selv gjør. For hvis Leontjevs teorier om at lek er en form for øvelse i å forstå hvordan voksne forholder seg til andre voksne (Lillemyr, 2001, s. 140). Så vil de miste viktig sosial trening for å fungere optimalt i samfunnet når de blir eldre der de for eksempel i en jobbsituasjon burde ha gode sosiale ferdigheter for å samarbeide med andre kollegaer som ikke er like seg selv.

Rammeplanen sier noe i forhold til inkludering: "Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering." (Rammeplanen, 2011, s. 23). Rammeplanen sier videre: "Barnehagen skal ta hensyn til barnas alder, funksjonsnivå, kjønn, sosiale, etniske, og kulturelle bakgrunn.(...)" (Rammeplan, 2011, s. 23).

Sett i sammenheng med utdraget fra barnehageloven innledningsvis, så mener jeg at dette kan tolkes i den forståelsen om at barnehagen er pliktet til å tilrettelegge for ett inkluderende felleskap i barnehagen. Skulle det enkelte barnet uavhengig av forutsetninger vise interesse for lekeslåssing i barnehagen, så er det barnehagens ansvar å følge opp dette barnet med tilrettelegging.

5.0 Avslutning og Veien videre

I denne rapporten har jeg funnet ut at lekeslåssing er meget viktig for barns utvikling av sosial handlingskompetanse, og at dette er noe som barnet utvikler i møte med andre mennesker i sitt miljø. Jeg tror at det er viktig for førskolelæreren å observere barna for å finne deres interesser og forutsetninger i barnehagen, og skulle barnet vise interesse for lekeslåssing så syns jeg det er nødvendig at dette tilrettelegges for at barnet skal få utvikle ferdigheter innenfor lekeslåssing. jeg tror lekeslåssing i voksenstyrt eller fri lek er viktig for barn, men gjennom denne rapporten har jeg funnet ut at det er spesielt nødvendig at førskolelæreren innlemmer lekeslåssing som organisert og med inkludering som mål for barnegruppa.

Spesielt er dette viktig for barn som har problemer med å regulere sine følelser og handlinger fordi gjennom å bruke lekeslåssing som metode vil barn kunne få hjelp av voksne til å sette ord på sine tanker og følelser, noe som kan gjøre dem attraktive å leke med for de andre barna i gruppa. Også tror jeg at regulert lekeslåssing er viktig for å utvikle empati for andre. Fordi i organisert lekeslåssing så må barna tolke kroppsspråket til den andre, og regulere sine følelser og handlinger i forhold til å vise hensyn slik at de ikke skader partneren i leke kampen. Jeg tror det blir lettere for barna å sette seg inn i hva den andre føler fordi de har leken som samme utgangspunkt, og da kan det videre gjøre det enklere å sette ord på følelsene sine.

Barn kan utfolde seg i lekeslåssing alene, med en voksen som deltaker på deres premisser eller som rent voksenstyrt. Uansett hvordan den profesjonelle førskolelærer velger å innlemme lekeslåssing i barnehagen, så burde det alltid være en voksne til stede som kan veilede barn og videreføre leken hvis det skulle vise seg til at de har behov for hjelp. Fordi jeg har sett gjennom denne forskningen at barn ikke alene kan stå til ansvar for å inkludere hverandre i lekeslåssing.

Til slutt vil jeg si at dette har vært en meget spennende prosess, fordi jeg brenner virkelig for lekeslåsning i barnehagen. Jeg har lyst til å forske videre på lekeslåsning i barnehagen, og tenker at bruk av lekeslåsning pedagogisk i barnehagen kan stimulere til utvikling for barn på mange flere områder enn sosialt.

6.0 Kilder

- Barnehageloven. (2005). *Lov om barnehager av 17. juni 2005 nr. 64.*
- Blume, M. (2003). *Slåsskultur i teori og praksis kampeleker og slåsskamper til beste for barna.* Oslo: J.W.Cappelens Forlag as.
- Dalland, O. (2007). *Metode og oppgaveskriving for studenter.* Oslo : Gyldendals Norsk Forlag AS.
- Dewey, J. (1991). *Individ, skola och samhälle. Pedagogiska texter.* Stockholm: Natur och Kultur.
- Gjøsund, P., & Huseby, R. (2007). *I fokus. I observasjonsarbeid i barnehagen.* NKS-Forlaget.
- Gulbrandsen, L. M. (2006). *Oppvekst og psykologisk utvikling. innføring i psykologiske perspektiver.* Oslo.
- Kunnskapsdepartementet. (2011). *Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.* Oslo: Kunnskapsdepartementet.
- Kv llo,  . (2010). *Barn i utvikling.* Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS.
- Lillemyr, O. F. (2001). *Lek på alvor.* Oslo: Universitetsforlaget AS.
- Storli, R. (2012a). Kategorisering av barns mangfoldige uttrykk i boltrelek og lekeslåssing i barnehagen. I F. Rønning et al. (red.), *FoU i praksis 2011 : rapport fra konferanse om praksisrettet FoU i lærerutdanning : Trondheim 26. og 27. april 2011* (s. 445-457). Trondheim: Tapir Akademisk forlag.
- Storli, R. (2012b). Vil du være med på leken, så f r du tåle steken. Om boltrelek og lekeslåssing i barnehagen. *Første steg. Et tidsskrift for førskolelærere fra utdanningsforbundet, (2),* 10-13.

Vedlegg I

Informasjonsbrev til barnehagen

Fornavn Etternavn

Adresse

By

Navnet til styrer

Barnehagen

Adressen til barnehagen

By

Forespørsel om innhenting av informasjon til profesjonsoppgave i pedagogikk

Jeg studerer fjerde året førskolelærerutdanning og har i denne sammenhengen nå begynt på min profesjonsoppgave som har tema "lekeslåssing". Det var en veldig fin praksis hos dere hvor jeg lærte mye. Ikke minst om meg selv i forhold til andre, og synes det var naturlig å søke til dere nå når jeg skal forske i feltet.

Grunnen til min forskning på lekeslåssing er å selv lære mer om lekeslåssing som pedagogisk ressurs, men også å kaste lys på denne typen lek som viktig for barns utvikling.

Gjennomføringen av forskningen er mitt ansvar og dette informasjonsskrivet samt de spørsmålene som jeg legger ved er godkjent av Høgskolen på Nesna med Sølvi Thuv, solvit@hinesna.no i pedagogikk som faglig ansvarlig. Informantene vil være anonym i profesjonsoppgaven.

Jeg ønsker å intervju "navnene til førskolelærerne" angående temaet mitt. Jeg har fått inntrykk av at "navn" har erfaring om lekeslåssing fra den barnegruppa som han er pedagogisk leder på, og det vil derfor være nyttig for meg å intervju ham. Min oppgave vil i stor grad handle om hvordan lekeslåssing kan innlemmes i praksis.

Etter avtale med "navnene til førskolelærerne" så passet det å komme å intervju dem klokken halv seks på mandag den 1 oktober. Det vil være fem spørsmål men tenker at det sikkert kommer flere spørsmål underveis. (dette er avtalt med informantene) Spørsmålene som skal stilles på intervjuet legges til som vedlegg. Det er avtalt med informantene at jeg tar opp intervjuet på datamaskinen min.

Informasjonen som blir innhentet skal brukes i min profesjonsoppgave som er knyttet til faget pedagogikk. Den endelige rapporten legges frem som muntlig eksamen ved Høgskolen på Nesna før jul for sensor, faglærer og klassen jeg går i.

Vennlig hilsen

Navn og Etternavn

Mailadresse eller tlf:

Navn Etternavn

Vedlegg II

Intervjuguide

Jeg viser først til hvilke spørsmål som ble stilt på intervjuene og deretter til hvordan jeg burde ha stilt dem etter å ha tenkt meg om:

- Hvordan definerer du lekeslåsning? Og hvordan er dette synlig i barnegruppa?
- Hvordan kan barn inkludere hverandre i lekeslåsning?
- Hva gjør du når noen barn blir stengt utenfor lekeslåsning?
- Hvordan tilrettelegger du for barn i forhold til lekeslåsning?
- Virker det som om de barna som får lekeslås også fungerer bedre i andre sosiale kontekster i barnehagehverdagen? I såfall. På hvilken måte?

Spørsmålene burde vært:

- Hva tenker du om lekeslåsning?
- Og hvordan er dette synlig i barnegruppa?
- Hvordan kan barn inkludere hverandre i lekeslåsning?
- Hva gjør du når noen barn blir stengt utenfor lekeslåsning?
- Hvordan tilrettelegger du for barn i forhold til lekeslåsning?
- Virker det som om de barna som får lekeslås også fungerer bedre i andre sosiale kontekster i barnehagen? I såfall, på hvilken måte?

Vedlegg III

Et utdrag av de over 30 sider som ble renskrevet ut av intervjuene.

Hvordan kan man bruke. Hvordan kan barna bruke våpen på en måte. På en trygg og kontrollert måte men likevel få fri utfoldelse? På ett vis, innenfor rammene?

I1: Ja, nei, det. jeg tenker at de voksne må hive seg med i det, altså. Rett og slett

M'm

I1: Så må man lese gruppen og lese det barnet man har med og gjøre altså. Eller de barna man har med å gjøre.

M'm

I1: Da kan man jo ha så mye krig man bare ønsker seg.

M'm

I1: Men det er jo. Det som er. Det som kan bli vanskelig i såne ting det er jo at det er noen som er tapere hele tiden

M'm

I1: Og det er da den voksne må være inne og sørge for at de får lagt leken på en slik måte at det ikke er de samme som er taperne.

Ja

I1: For da mener jeg at det ikke er noen god sosial trening.

Ok

I1: For at. For da blir det den svakeste som taper hele tiden

Ja

I1: Og det er jo ikke det den skal

Nei

I1: Jeg tenker at det vi holder på med i bhg skal gjøre at alle barna føler mestring.

Ja

Ja

I1: Ja, men så er det jo noen som er kongen på haugen hele tiden som trenger å kjenne at faktisk. Denne gangen så var det noen andre som var bedre enn meg.

Ja, ja

I1: Ja, som litt etter hvert må kjenne det.

M'm

I1: Å godta at man blir slått av og til, eller at man taper av og til

Ja ja

I1: Tenker jeg.

Ja. Hvordan kan de. Hvordan kan barn inkludere hverandre i lekeslåsning?

I1: Ja, det er litt vanskelig. Det er kjempevanskelig

M´m

I1: Men da trenger du altså . jeg tror De sjeldent klarer det alene.

M´m

I1: Når de er så små som barnehage barn så klarer de det sjeldent alene. Det er i hvert fall min erfaring.

M´m

I1: For da går det over styr og så er det en som skriker til slutt

M´m

I1: Så derfor så må et være en voksen med

M´m